

Hallituksen esitys Eduskunnalle Azerbaidzhanin tasavallan kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että Eduskunta hyväksyisi Azerbaidzhanin tasavallan kanssa 26 päivänä helmikuuta 2003 allekirjoitetun sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen ja voimaansaattamislakiehdotuksen. Sopimuksen tarkoituksena on selkiinnyttää erityisesti sijoituksia koskevia oikeudellisia perusteita maiden välillä sekä edistää ja tiivistää taloudellista yhteistyötä Azerbaidzhanin tasavallan kanssa. Sopimuksen avulla halutaan varmistaa suotuisat edellytykset toisen sopimuspuolen kansalaisten ja yritysten sijoituksille toisessa sopimusmaassa sekä tun-

nustetaan tarve suojella niitä.

Sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen täyttäneensä valtiosäännöissään sopimuksen voimaantulolle asetetut vaatimukset. Esitykseen sisältyy lakiehdotus eräiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohdана samaan aikaan kuin sopimus tulee voimaan.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Azerbaidzhan on yksi sivilisaatiomme varhaisimpia keskuksia. Alue oli vuosisatoja vieraiden valloittajien taistelukenttänä, jolloin islam vakiintui hallitsevaksi uskonnoksi. Venäjän vallankumouksen pyörteissä se julistautui itsenäiseksi, mutta joutui liitetyksi Neuvostoliittoon vuonna 1922. Neuvostoliiton romahdettua Azerbaidzhan julistautui jälleen itsenäiseksi vuonna 1991.

Tällä hetkellä Azerbaidzhanin valtiollista elämää hallitsevat edelleen epädemokraattinen sisäpoliittinen tilanne, presidentti Heydar Alijevin poikkeuksellisen vahva asema, hänen heikko terveydentilansa ja tämän seurauksena kysymys seuraavasta presidentistä. Seuraavat presidentinvaalit järjestetään syksyllä 2003.

Azerbaidzhanilla on hyvät suhteet naapuri-maihinsa Venäjään, Kazakstaniin, Turkkiin sekä Yhdysvaltoihin, mutta viileät välit Armenian, Iranin ja Turkmenistanin kanssa. Tammikuussa 2002 Azerbaidzhan solmi Venäjän kanssa pitkäaikaista yhteistyötä koskevan sopimuksen vuoteen 2010 sekä investointien suojelua ja verohallintojen yhteistyötä koskevat sopimukset. Azerbaidzhan on YK:n, ETYJn sekä Euroopan Neuvoston jäsen ja sillä on NATOn tarkkailijastatus.

Vuodelta 1995 olevan perustuslain mukaan presidentti on valtion päämies ja asevoimien ylipäällikkö. Viideksi vuodeksi kerrallaan valittava presidentti käyttää toimeenpanovaltaa ministerineuvostossa jonka hän on itse nimitänyt. 125-jäseninen kansalliskokous valitaan viideksi vuodeksi kerrallaan. Maa on jaettu 64 hallinnolliseen alueeseen, Vuoristo-Karabahin autonomiseen alueeseen ja Nahitsevanin autonomiseen tasavaltaan.

Yli 70% väestöstä elää köyhyydessä johtuen osittain maan sisäisestä siirtolaisuudesta. Öljy, kaasu ja puuvilla ovat pääasialliset tuotteet. Vuoden 1996 yksityistämispöytäkirja ja maareformi edistivät talouselämän nousua, mutta korruptio ja heikko hallintokoneisto ovat edelleen pääasiallisia ongelmia. Öljyntuotantosopimukset Azerbaidzhanin hallitse-

massa osassa Kaspiannertta ovat saaneet kansainväliset öljy-yhtiöt liikkeelle, mikä on jonkin verran stimuloinut talouskasvua. Hives-tointi-ilmapiirin on todettu olevan kuitenkin maassa huonon ja länsimaiset rahoituslaitokset ovat jo hylänneet Azerbaidzhanin.

EU:n ja Azerbaidzhanin suhteet perustuvat vuoden 1999 PCA-sopimukseen. Sen mukaan kauppaa rajoittavat kiintiöt eliminoidaan ja yhteistyö tapahtuu MFN-kohtelun pohjalta, mitä sovelletaan myös investointitoimintaan yritys-tasolla ja pääomien vapaaseen liikkuvuuteen; henkisiä, teollisia ja kaupallisia oikeuksia suojellaan ja vuosittain käydään poliittinen dialogi korkealla tasolla. EU on myös taloudellisesti tukenut Azerbaidzhania yli 300 miljoonalla eurolla siirtymäkauden aikana vuodesta 1992 lähtien.

Azerbaidzhan on EU:n suurin kauppakumppani Kaukasuksella. Azerbaidzhan vie pääasiassa öljytuotteita (yli 90 %). Se tuo koneita ja laitteita (25 %), öljytuotteita (15 %), kulkuneuvoja (14 %) sekä metalleja ja niiden jalosteita (10 %). Tärkeimmät vientimaat ovat Italia, Israel, Georgia, Venäjä ja Turkki; tärkeimmät tuontimaat ovat Yhdysvallat, Venäjä, Turkki, Kazakstan ja Saksa.

Suomi tunnetaan Azerbaidzhanissa hyvin. Viimeisin ministerivierailu tehtiin toukokuussa 1998, jolloin ulkomaankauppaministeri Norrback vieraili maassa liikemiesvaltuuskunnan kanssa. Azerbaidzhanin ja EU:n välille solmittua kumppanuus- ja yhteistyösopimusta sovelletaan myös Suomen kauppaan.

Azerbaidzhan on solminut toistakymmentä kahdenvälistä investointisuoja-sopimusta kuluneen vuosikymmenen aikana lähinnä merkittävimpien länsimaiden ja lähivaltioiden kanssa.

Suomella on ennestään voimassa sijoitusten suojelua koskevat sopimukset seuraavien maiden kanssa: Egypti (SopS 3/1982), Kiina (SopS 4/1986), Sri Lanka (SopS 54/1987), Malesia (SopS 79/1987), Unkari (SopS 20/1989), Venäjä (tehty Neuvostoliiton kanssa, SopS 58/1991, muutospöytäkirja SopS

57/1999), Tshekki (tehty Tshekin ja Slovakian liittotasavallan kanssa, SopS 73/1991), Viro (SopS 104/1992), Latvia (SopS 5/1993), Romania (SopS 121/1992), Liettua (SopS 119/1992), Uzbekistan (SopS 74/1993), Ukraina (SopS 6/1994), Valko-Venäjä (SopS 89/1994), Turkki (SopS 29/1995), Chile (SopS 23/1996), Vietnam (SopS 27/1996), Argentiina (SopS 21/1996), Korean tasavalta (SopS 25/1996), Thaimaa (SopS 35/1996), Slovakia (tehty Tshekin ja Slovakian liittotasavallan kanssa, SopS 73/1991), Peru (SopS 33/1996), Arabiemiraattien liitto (SopS 22/1997), Kuwait (SopS 32/1997), Indonesia (SopS 34/1997), Moldova (SopS 42/1997), Kazakstan (SopS 20/1998), Puola (SopS 28/1998), Albania (SopS 16/1999), Oman (SopS 18/1999), Bulgaria (SopS 50/1999), Filippiinit (SopS 52/1999), Libanon (SopS 4/2000), Slovenia (SopS 37/2000), Meksiko (SopS 54/2000), Etelä-Afrikan tasavalta (SopS 8/2001), Bosnia ja Hertsegovina (SopS 7/2001), Ecuador (SopS 79/2001), Makedonia (SopS 21/2002), Tansania (SopS 94/2002), Kroatia (SopS 92/2002), El Salvador (SopS 11/2003), Marokko (SopS 28/2003) sekä Intia (SopS 30/2003).

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Sopimukseen liittyvät määräykset tähtäävät lähinnä elinkeinoelämän sijoituksiin kohdistuvan mielivaltaisen kohtelun mahdollisuuksien vähentämiseen ja sijoitusympäristön ennakoitavuuden lisäämiseen kohdemaassa. Sopimus pyrkii vähentämään ulkomaisiin sijoituksiin liittyvää poliittista maariskiä ja alentamaan siten yritysten sijoituskynnystä. Sopimuksella halutaan vaikuttaa myös ulkomaisiin sijoituksiin liittyviä rahoituskustannuksia alentavasti.

Sopimuksessa määritellään sijoittajan, sijoituksen ja tuoton käsitteet sekä sopimuksen maantieteellinen soveltamisala. Sopimuksella edistetään sijoituksia yleisesti ja suojellaan maahan tehtyjä sijoituksia.

Kumpikin sopijapuoli sitoutuu julkaisemaan tai pitämään muuten yleisesti saatavilla lakinsa, määräyksensä ja menettelytapansa, jotka voivat vaikuttaa sopimuksen soveltamiseen.

Sopimuksen mukaan kumpikin sopimuspuoli

myöntää alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille oikeudenmukaisen kohtelun sekä täysimääräisen ja jatkuvan suojan. Sijoituksiin on sovellettava vähintään yhtä edullista kohtelua kuin omien sijoittajien tai suosituimmuusasemassa olevien maiden sijoittajien sijoituksille, riippuen siitä kumpi kohtelu on sijoittajan kannalta edullisempi.

Sopimuksen tarkoittamia sijoituksia ei voi pakkolunastaa tai kansallistaa muuten kuin ainoastaan ei-syrjivältä pohjalta ja yleisen edun sitä edellyttäessä. Toimenpiteeseen voidaan ryhtyä vain välitöntä, riittävää ja tosi-asiallista korvausta vastaan asianmukaisin laillisin menettelyin.

Sodasta, aseellisesta selkkauksesta, hätätilasta tai vastaavasta johtuva sijoitusten kärsimä vahinko on hyvittävä tai korvattava vähintään samantasoisesti kuin oman maan tai suosituimmuusasemassa olevien maiden sijoittajien osaksi tuleva hyvitys.

Sopimus mahdollistaa varojen välittömän siirtovapauden vaihdettavissa valuutoissa.

Mikäli sijoittajan ja toisen sopimuspuolen välillä syntyy riitaisuuksia, on sopimuksessa määräykset tuomioistuin- ja kansainvälisestä välimiesmenettelystä. Sopimuksen tulkintaan ja soveltamiseen liittyvät erimielisyydet sopijapuolten välillä ratkaistaan kutakin yksittäistapausta varten perustettavassa kansainvälisessä välimiesoikeudessa.

Esitys sisältää ehdotuksen blankettilaiksi, jolla saatetaan voimaan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole suoranaisia valtiontaloudellisia vaikutuksia. Esityksellä pyritään edistämään suomalaisten yritysten toimintamahdollisuuksia toisessa sopimusmaassa luomalla niiden sijoitustoiminnalle suotuisimmat ja turvatummat edellytykset.

4. Asian valmistelu

Suomi teki vuonna 1996 teollisuuden esittämän suosituksen pohjalta ehdotuksen Azerbaidzhanille investointisuoja-sopimusneuvottelujen aloittamiseksi maiden välillä toimittaan

samalla sopimusluonnoksensa. Uusi tarkennettu luonnos luovutettiin kesällä 1998. Azerbaidzhan esitti huomionsa sopimusluonnokseen joulukuussa 1998. Vastausten perusteella arvioitiin, että neuvotteluihin voidaan ryhtyä. Neuvottelut käytiin Bakussa huhtikuussa 1999, jolloin sopimusluonnos saatiin valmiiksi ja parafoitiin asianmukaisesti. Ulkoasiainministeriö pyysi sopimuksen hyväksymistä varten lausunnot ministeriön ulkopuolisilta tahoilta: Kauppa- ja teollisuusministeriöltä, opetusministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, työminis-

teriöltä, valtiovarainministeriöltä, Finnfundilta, Finnveralta, Kemianteollisuus ry:ltä, Keskukskauppakamarilta, Metalliteollisuuden keskusliitolta, Metsäteollisuus ry:ltä, Suomen Pankilta sekä Teollisuuden ja Työn-antajain keskusliitolta.

Sopimus allekirjoitettiin Bakussa 26 helmikuuta 2003. Suomen puolesta sopimuksen allekirjoitti suurlähettiläs Timo Lahelma ja Azerbaidzhanin puolesta talouskehityksen ministeri Farhad Aliyev.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Sopimuksen sisältö

1 artikla. Artiklassa määritellään sopimuksessa käytetyt käsitteet sijoitus, sijoittaja, tuotto ja sopimuspuolten alueet. Mikään varallisuuden sijoitus- tai jälleensijoitusmuodon muutos ei vaikuta varallisuuden luonteeseen sijoituksena.

2 artikla. Kumpikin sopimuspuoli kannustaa luomaan suotuisat olosuhteet toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille ja sallii sijoitukset lainsäädäntönsä mukaisesti sekä myöntää niille oikeudenmukaisen kohtelun ja täysimääräisen ja jatkuvan suojan. Sijoitukseen ja niihin liittyvään liiketoimintaan ei saa isäntävaltion taholta kohdistua kohtuuttomia tai mielivaltaisia toimenpiteitä. Sopimuspuoli ei saa kohdistaa toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksiin suoritusvaateita, joilla puututaan liiketoimintaan antamalla esimerkiksi raaka-aineiden hankintaa sekä tuotteiden valmistusta ja jakelua koskevia määräyksiä. Sopimuspuolet kohtelevat myönteisesti lainsäädäntönsä puitteissa sijoituksiin liittyviä lupahakemuksia mukaan lukien henkilöstön luvat.

3 artikla. Artiklassa sopimuspuolet sitoutuvat huolehtimaan sopimuksen soveltamiseen vaikuttavien lakien, alemmantasoisten säännöstensä sekä viranomais- ja tuomioistuinten päätöstensä ja kansainvälisten sopimustensa julkisesta saatavuudesta.

4 artikla. Artikla velvoittaa isäntäsopimuspuolen takaamaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille ja niiden tuotolle vähintään yhtä edullisen kohtelun kuin se myöntää omien sijoittajiensa tai suosituimmuusasemassa olevien maiden sijoittajien sijoituksille. Edullisen kohtelun vaatimus ulotetaan myös toisen sopimuspuolen sijoittajiin, kun on kyse sijoitusten hoidosta, ylläpidosta, käytöstä, hyödyntämisestä tai myynnistä.

5 artikla. Artiklassa määritellään poikkeukset pääsääntönä olevasta suosituimmuuskohtelusta. Mm. alueelliset taloudelliset järjestöt ja tulliliitot erotetaan sopimuksen ulkopuolelle siten, että niistä koituvia etuja ei velvoiteta ulottamaan toisen sopimuspuolen sijoittajiin. Samoin sopimuksen ulkopuolelle suljetaan

kansainvälisistä verosopimuksista sekä monenvälisistä investointisopimuksista aiheutuvat etuudet.

6 artikla. Omaisuuden pakkolunastukselle tai kansallistamiselle asetetaan tiukempia edellytyksiä kuin kansallisessa lainsäädännössä on tapana. Niihin voi ryhtyä ainoastaan yleisen edun vaatiessa ja syrjimättömyyden pohjalta. Korvauksen on oltava välitön, riittävä ja tosiasiallinen. Korvauksen saaja on oikeutettu saamaan korvaussummalle käyvän koron maksupäivään asti. Korvauksen saajalla on oikeus saada lunastuspäätös nopeasti riitautettua isäntävaltion tuomioistuimessa tai muussa toimivaltaisessa viranomaisessa.

7 artikla. Artiklassa on määräykset siltä varalta, että sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille tapahtuu menetyksiä sodan, kapinan, kansallisen hätätilan, mellakan tai muun vastaavan häiriötilan johdosta. Mikäli isäntävaltiona oleva sopimuspuoli suorittaa asian johdosta sijoittajille korvauksia, on toisen sopimuspuolen sijoittajia kohdeltava vähintään yhtä edullisesti kuin isäntävaltion omia tai kolmannen valtion sijoittajia.

Isäntävaltio on 2 kappaleen mukaan kuitenkin tietyin lisäedellytyksin välittömästi vastuussa siitä toisen sopimuspuolen sijoittajille koituneesta vahingosta, jonka sen asevoimat tai viranomaiset ovat aiheuttaneet takavarikoimalla tai tuhoamalla näiden omaisuutta.

8 artikla. Sopimuksessa taataan vapaa siirto-oikeus pääomille, tuotoille, maksuille, korvauksille ja ulkomaisten työntekijöiden ansiotuloille. Siirtojen tulee tapahtua viipymättä ja rajoituksitta vapaasti vaihdettavassa valuutassa voimassa olevaan markkinaehtoiseen vaihtokurssiin. Artiklassa säädetään myös käyvän kurssin määrittelystä poikkeustapauksissa. Sopimuspuoli voi kuitenkin viivästyttää siirtoa varmistaakseen verojen ja maksujen maksamiseen liittyvien lakien ja määräysten noudattamisen, kun se tapahtuu ketään syrjimättä ja vilpittömässä mielessä.

9 artikla. Jos sopimusvaltio taikka sen edustajaksi määrätty taho on myöntänyt takauksen tai muun vastaavan sitoumuksen toisen

sopimusvaltion alueella olevalle sijoitukselle ja tullut tällä perusteella korvausvelvolliseksi, siirtyvät kyseistä sijoitusta koskevat oikeudet ensin mainitulle maksuvelvolliseksi joutuneelle sopimusvaltiolle. Näitä oikeuksia se sijaantulijan asemassa toteuttaa itse tai osoittamansa edustajan välityksellä samassa laajuudessa kuin alkuperäinen sijoittaja.

10 artikla. Artiklan mukaan sopimuspuolet neuvottelevat sopimuksen täytäntöönpanoon ja soveltamiseen liittyvistä kysymyksistä jommankumman sopimuspuolen esityksestä.

11 artikla. Artiklassa määritellään menettelytavat sopimuspuolen ja toisen sopimuspuolen sijoittajan välisten riitojen ratkaisussa. Artiklan alussa todetaan neuvottelijien ensisijaisuus riitatilanteissa. Jos neuvottelut eivät kolmen kuukauden kuluessa johda ratkaisuun, voi sijoittaja viedä riidan isäntävaltion toimivaltaiseen tuomioistuimeen tai välimiesmenettelyyn.

Välimiesmenettelyyn turvautuessaan sijoittaja voi viedä riidan sijoituksia koskevien riitojen kansainvälisen ratkaisukeskuksen (ICSID) välimiesmenettelyyn, menettelyyn ICSID:n ylimääräisten järjestelyjen mukaisesti, jos vain toinen sopimuspuoli on ICSID:n jäsen tai muuhun välimiesoikeuteen, joka perustetaan, elleivät osapuolet muusta sosti, Yhdistyneiden Kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden komitean (UNCITRAL) välimiesmenettelysääntöjen mukaisesti.

Sopimuspuolet antavat suostumuksensa sille, että kaikki sijoituksiin liittyvät riidat saatetaan ratkaistaviksi yllä mainituin tavoin. Jos sijoittaja on saattanut riidan sopimuspuolen toimivaltaisen tuomioistuimen ratkaistavaksi, se ei ole enää oikeutettu saattamaan riitaa välimiesoikeuden ratkaistavaksi.

Sopimuspuolet sitoutuvat olemaan vetoamatta missään vaiheessa välitysmenettelyä sijoittajan vastaisesti siihen, että tämä on saanut korvauksen kärsimästään vahingosta vaakuutus sopimuksen perusteella. Sopimuspuolet tunnustavat annettujen tuomioiden lopullisuuden ja sitovuuden sekä täytäntöönpanoon alueellaan.

12 artikla. Artikla koskee sopimuspuolten eli hallitusten välisiä sopimuksen tulkinnasta ja soveltamisesta aiheutuvia riitoja, jotka artiklan 1 kappaleen mukaan tulee mahdolli-

suuksien mukaan ratkaista diplomaattiteitse. Mikäli riitaa ei ole saatu ratkaistuksi kuuden kuukauden kuluessa, voi kumpikin sopimusvaltio artiklan 2 kappaleen mukaan saattaa riidan tilapäisen välimiesoikeuden käsiteltäväksi.

Välimiesoikeuden perustamista, kokoonpanoa ja menettelytapoja koskevat määräykset on kirjattu artiklan 3 - 5 kappaleeseen.

13 artikla. Sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille turvataan sopimukseen verrattuna paremmat oikeudet silloin, kun hän on niihin kansallisen lainsäädännön tai kansainvälisen oikeuden velvoitteiden mukaan oikeutettu.

14 artikla. Artiklan mukaan sopimuksen määräyksiä sovelletaan sekä tuleviin että sopimuksen voimassaolopäivänä olemassa oleviin sijoituksiin. Sopimus ei kuitenkaan koske riitoja, jotka ovat syntyneet ennen sopimuksen voimaantuloa.

15 artikla. Artikla sisältää tavanomaiset loppumääräykset sopimuksen voimaantulosta. Sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun kumpikin sopimuspuoli on ilmoittanut toisilleen sopimuksen valtionsisäisten voimaansaattamisedellytysten täytymisestä.

Sopimus on voimassa kymmenen vuotta ja sen jälkeen samoin ehdoin, kunnes jompikumpi sopimuspuoli ilmoittaa biselle osapuolelle irtisanovansa sopimuksen kahdeksitoista kuukauden kuluttua. Irtisanomisen jälkeinen niin sanottu suoja-aika on viisitoista vuotta.

Voimaantullakseen sopimus edellyttää vielä eduskunnan hyväksymisen.

Sopimus allekirjoitettiin Bakussa 26 helmikuuta 2003. Suomen puolesta sopimuksen allekirjoitti suurlähettiläs Timo Lahelma ja Azerbaidžhanin puolesta talouskehityksen ministeri Farhad Aliyev.

Vertailu Suomen mallisopimukseen

Sopimuksen johdannosta puuttuvat viittaukset yksityisen pääoman siirtojen sopijapuolten taloudellista kehitystä ja elintasoja parantaviin vaikutuksiin, kansainvälisesti tunnustettujen työelämään liittyvien oikeuksien kunnioittamiseen.

Määritelmiä käsittelevän 1 artiklan 1. kohdasta puuttuu mallisopimuksen lauseke, jossa todetaan sellaisten sijoitusten, joita sopimuspuolen oikeushenkilö on tehnyt tämän sopi-

muksen ulkopuolella, mutta jotka ovat tosiasiallisesti toisen sopimuspuolen sijoittajien omistuksessa tai suorassa tai välillisessä valvonnassa, katsottavan olevan myös viimeksi mainitun sopimuspuolen sijoittajien sijoitukset, jos ne on tehty ensin mainitun sopimuspuolen lakien ja määräysten mukaisesti.

Sopimuksen soveltamisaluetta määrittelyssä 4 kohdassa on soveltamisalue mallisopimuksesta poikkeavasti eriytetty kummankin sopimuspuolen osalta erikseen.

Sijoitusten edistämistä ja suojaa käsittelevän 2 artiklan 2. kohdan suojaa koskevassa kohdassa ei mainita erikseen sijoitusten tuottoa. Syrjimättömyysperiaatetta ei ole erikseen ulotettu yritystoiminnan laajentamiseen. Mallisopimuksen lupa-asioita käsittelevä 11 artikla on lisätty supistetussa muodossa 2 artiklaan. Siinä ei mainita erikseen perheenjäsenten lupa-asioiden käsittelyä.

Avoimuusperiaatetta käsittelevä 3 artikla vastaa 1. kohdaltaan mallisopimuksen 15 artiklan vastaavaa kohtaa, mutta siinä ei ole erikseen mainittu luottamuksellisia tietoja koskevaa kohtaa.

Sijoitusten kohtelua koskeva 4 artikla on sanamuodoltaan pelkistetympi kuin vastaava mallisopimuksen 3 artikla.

Poikkeuksia käsittelevän 5 artiklan mukaan sopimuksen ulottuvuus ei yllä kansalliseen verolainsäädäntöön. Mallisopimuksessa poikkeus ulottuu kaksinkertaista verotusta ehkäiseviin sopimuksiin.

Pakkolunastusta koskevan 6 artiklan 2. kohdasta puuttuu mallisopimuksessa olevat erilliset arvonmäärityksen perusteet. Artiklasta puuttuu myös mallisopimuksen pakkolunastusta koskevan artiklan syrjimättömyyttä koskeva kohta.

Menetyksen korvaamista koskevan 7 artiklan 1. kohdassa todetaan korvauksen määräytyvän sillä perusteella, "kumpi sijoittajalle on edullisempi", kun taas mallisopimuksen mukaan sen tulisi määräytyä sen mukaan "kumpi sijoittajan mukaan on edullisempi". Artiklan 2. kappaleesta puuttuu mallisopimuksessa oleva maininta koron suoritusvelvoitteesta.

Vapaita siirtoja koskevan 8 artiklan 1. c) -kohdasta puuttuu mallisopimuksen vastaavassa kohdassa olevat maininnat osakkeiden myynnistä saaduista tuloista. Kohtaan 1.f) on

otettu maininta johdon palkkioista, mitä mainintaa mallisopimuksessa ei ole. Samoin "sopimukseen liittyviä maksuja mukaan lukien lainajärjestelyt" koskevaa 1.h) -kohtaa ei mallisopimuksessa ole. Kohdassa 1.i) on maininta "nettoansiotuloista", kun se mallisopimuksen vastaavassa kohdassa on muodossa "ansiotulot".

Sijaantuloa koskevassa 9 artiklassa mainitaan sen voivan tapahtua takuun perusteella, jonka se on myöntänyt toisen sopimuspuolen alueella olevan sijoituksen muiden kuin kaupallisten riskien osalta; mallisopimuksen vastaavassa kohdassa on maininta "korvausvastuun tai takuu- tai vakuutus sopimuksen perusteella". Sopimuksessa on kyse pelkästään "takaajasta", kun taas mallisopimuksessa on kyse laajemmasta ryhmästä, "edustajaksi määrätystä".

Neuvotteluja koskevan 10 artiklassa, joka mallisopimuksessa on artikla 16, on sovittu neuvottelujen tapahtuvan "diplomaattiteitse", kun taas mallisopimuksessa asiasta sovitaan "asianmukaisella tavalla".

Sopimuspuolten välisiä riitoja koskevan 12 artiklan 5. kappaleessa on maininta "muista yhteisistä kustannuksista", kun taas mallisopimuksessa on kyse "muista mahdollisista kustannuksista". Artiklasta puuttuu myös mallisopimuksen lauseke, jonka mukaan "välimiesoikeus voi tehdä erillisen päätöksen kustannusten jakautumisen osalta". Artiklasta puuttuu myös mallisopimuksen 6. kappale jossa todetaan riitojen ratkaisun perustuvan tämän sopimuksen ja yleisesti tunnustettujen kansainvälisen oikeuden periaatteiden mukaisesti.

Muiden sääntöjen soveltamista käsittelevästä 13 artiklasta puuttuu mallisopimuksen 2. kappale, jossa todetaan molempien sopimuspuolien noudattavan muita velvoitteita, joita sillä mahdollisesti on toisen sopimuspuolen sijoittajan yksittäisen sijoituksen osalta.

Sopimuksen soveltamista käsittelevästä 14 artiklasta puuttuu mallisopimuksen vastaavassa 13 artiklassa oleva kohta, jonka mukaan sopimusta ei sovelleta vaateisiin, jotka on ratkaistu ennen sopimuksen voimaantuloa.

Sopimuksen voimaantuloa, voimassaoloa ja voimassaolon päättymistä käsittelevän 15 artiklan 2. kappaleen mukaan sopimus on

voimassa 10 vuotta, kun mallisopimuksessa voimassaoloaika on 20 vuotta. Artiklan 3. kappaleen mukaan aiempia sijoituksia koskeva voimassaoloaika on sovittu 15 vuodeksi, kun mallisopimuksessa se on 20 vuotta.

2. Lakiehdotusten perustelu

Laki Azerbaidžhanin tasavallan kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Perustuslain 95 §:n 1 momentissa edellytetään, että kansainvälisen velvoitteen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset saatetaan valtiosisäisesti voimaan erityisellä voimaansaattamislailla.

Esitys sisältää ehdotuksen blankettilaiksi.

1 §. Lakiehdotuksen 1 §:llä saatetaan voimaan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset.

2 §. Tarkempia säännöksiä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

3 §. Voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella. Laki on tarkoitus saattaa voimaan samanaikaisesti kuin sopimus tulee voimaan.

3. Voimaantulo

Sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen täyttäneensä valtiosäännöissään sopimuksen voimaantulolle asetetut vaatimukset. Esitykseen sisältyvä voimaansaattamislakiehdotus on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimus tulee voimaan.

4. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja säätämisjärjestys

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan määräys on luettava lainsäädännön alaan kuuluvaksi, jos määräys koskee jonkin perustuslaissa turvattun perusoikeuden

käyttämistä tai rajoittamista, jos määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteita, jos määräyksen tarkoituksesta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla tai jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on jo voimassa lain säännöksiä taikka siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla. Perustuslakivaliokunnan mukaan kansainvälisen velvoitteen määräys kuuluu näiden perusteiden mukaan lainsäädännön alaan siitä riippumatta, onko määräys ristiriidassa vai sopusoinnussa Suomessa lailla annetun säännöksen kanssa (PeVL 11/2000 vp ja PeVL 12/2000 vp).

Sopimuksen 1 artiklassa määritellään sopimuksessa käytetyt käsitteet. Sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien aineellisten sopimusmääräysten sisältöön ja soveltamiseen välillisesti vaikuttavat määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan. Sopimuksen 1 artiklan määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan ja edellyttävät eduskunnan suostumusta.

Sopimuksen 6 artiklan mukaan sopimuspuoli saa pakkolunastaa toisen sopimuspuolen sijoittajien tekemiä sijoituksia ainoastaan artiklassa tarkemmin määritellyillä ehdoilla. Artiklassa on lisäksi määräyksiä tällaisen toimenpiteen johdosta maksettavista korvauksista ja niihin liittyvistä koroista. Perustuslain 15 §:n mukaan jokaisen omaisuus on turvattu ja omaisuuden pakkolunastuksesta yleiseen tarpeeseen täyttä korvausta vastaan säädetään lailla. Lisäksi artiklan edellä mainitut määräykset korvausten maksamisesta voivat olla osittain ristiriidassa pakkolunastuslainsäädännön kanssa. Sopimuksen 6 artiklan määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 7 artiklan 2 kappaleen mukaan sopimuspuolella on välitön vastuu tietyin edellytyksin vahingosta, joita sen asevoimat tai viranomaiset ovat aiheuttaneet takavarikoimalla tai tuhoamalla toisen sopimuspuolen sijoittajan tekemän sijoituksen tai sijoituksen osan. Valmiuslain 37 §:n 1 momentin (198/2000) mukaan lain nojalla suoritettujen toimenpiteiden johdosta kärsitystä vahingosta suoritetaan täysi korvaus. Pykälän 2 momentin mukaan vahingosta suoritetaan kuitenkin vain kohtuullinen korvaus, jos vahinkoa on vahingon kärsineen varallisuusolot ja muut olosuhteet huomioon ottaen pidettävä vähä-

senä tai jos valtiontaloudelliset tai kansantaloudelliset syyt sitä vahinkojen suuren määrän vuoksi välttämättä vaativat. Sopimuksen 7 artiklan määräykset yhdessä 6 artiklan määräysten kanssa voivat olla ristiriidassa valmiuslain korvaussäännösten kanssa tai ainakin voivat valtioneuvoston harkintaa rajoittaen vaikuttaa tapaan, jolla valmiuslain säännöksiä sovelletaan. Määräykset kuuluvat sen vuoksi lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 11 artiklassa määritellään sijoittajan ja sopimuspuolen välisissä riidoissa noudatettavat menettelyt. Sopimuspuolet hyväksyvät omien tuomioistuintensa lisäksi myös välimiesoikeuden toimivallan sijoituksia koskevissa riitaisuuksissa. Väilytuomiot ovat lopullisia ja sitovia. Artiklassa tarkoitettussa välimiesmenettelyssä voi tulla Suomea sitovalla tavalla vahvistetuksi, miten tiettyä lainsäädännön alaan kuuluvaa sopimusmääräystä on tulkittava. Sopimuksen 11 artiklan määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 12 artiklan mukaan sopimuksen tulkintaa ja soveltamista koskevat sopimuspuolten väliset riitaisuudet voidaan ratkaista erityisessä välimiesmenettelyssä. Välimiesoikeuden päätös on sitova ja se voi koskea asioita, jotka kuuluvat Suomessa lainsäädännön alaan. Artiklassa tarkoitettussa välimiesmenettelyssä voi tulla Suomea sitovalla tavalla vahvistetuksi, miten tiettyä lainsäädännön alaan kuuluvaa sopimusmääräystä on tulkittava. Tällaisen oikeudellisesti sitovan tul-

kinnan voidaan katsoa jossain määrin koskevan valtion täysivaltaisuutta ja kuuluvan lainsäädännön alaan.

Yleisperustelujen nykytilaa käsittelevässä jaksossa on lueteltu Suomen voimassa olevat sijoitusten suojelua koskevat sopimukset. Kaikkien sopimusten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamista koskevat lait on säädetty tavallisen lain säätämismääräyksessä. Nyt käsiteltävänä oleva sopimus sijoitusten edistämisestä ja suojaamisesta Azerbaidžhanin tasavallan kanssa ei poikkea voimassa olevista sopimuksista säätämismääräyksen kannalta merkityksellisissä kohdin. Esitykseen sisältyvä lakiehdotus voidaan siten hyväksyä tavallisen lain säätämismääräyksessä.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi Bakussa 26 päivänä helmikuuta 2003 tehdyn Suomen tasavallan hallituksen ja Azerbaidžhanin tasavallan hallituksen välisen sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen.

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Azerbaidzhanin tasavallan kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Bakussa 26 päivänä helmikuuta 2003 tehdyn Suomen tasavallan hallituksen ja Azerbaidzhanin tasavallan hallituksen välisen sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §
Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

3 §
Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Helsingissä 6 päivänä kesäkuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ulkomaankauppa - ja kehitysministeri *Paula Lehtomäki*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

SOPIMUS

Suomen tasavallan hallituksen ja Azerbaidzhanin tasavallan hallituksen välillä sijoitusten edistämisestä ja suojaamisesta

Suomen tasavallan hallitus ja Azerbaidzhanin tasavallan hallitus, jäljempänä sopimuspuolet, jotka

HALUAVAT tehostaa taloudellista yhteistyötä molempien maiden yhteisen edun mukaisesti ja säilyttää oikeudenmukaiset olosuhteet sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille, jotka ovat toisen sopimuspuolen alueella,

OVAT TIETOISIA siitä, että sijoitusten edistäminen ja suojaaminen tämän sopimuksen perusteella kannustaa taloudellisia aloitteita,

OVAT SOPINEET SEURAAVASTA:

1 artikla

Määritelmät

Tässä sopimuksessa:

1. "Sijoitus" tarkoittaa kaikenlaista varallisuutta, jonka sopimuspuolen sijoittaja on perustanut tai hankkinut toisen sopimuspuolen alueella tämän sopimuspuolen lakien ja määräysten mukaisesti, mukaan luettuna erityisesti, ei kuitenkaan yksinomaan:

a) irtain ja kiinteä omaisuus tai omistusoikeudet, kuten kiinnitykset, pantti- ja pidätys-oikeudet, vuokraoikeudet, nautintaoikeudet ja muut vastaavat oikeudet

b) osakkeet, joukkovelkakirjat tai muut osuudet yrityksestä;

c) oikeudet tai vaateet rahan tai oikeudet suoritteisiin, joilla on taloudellista arvoa;

d) henkiseen omaisuuteen kohdistuvat oikeudet, kuten patentit, tekijänoikeudet, tekniset

AGREEMENT

between the Government of the Republic of Finland and the Government of the Republic of Azerbaijan on the Promotion and Protection of Investments

The Government of the Republic of Finland and the Government of the Republic of Azerbaijan, hereinafter referred to as the "Contracting Parties",

DESIRING to intensify economic cooperation to the mutual benefit of both countries and to maintain fair and equitable conditions for investments by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party,

RECOGNISING that the promotion and protection of investments on the basis of this Agreement will stimulate business initiatives,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Article 1

Definitions

For the purpose of this Agreement:

1. The term "Investment" means every kind of asset established or acquired by an investor of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party in accordance with the laws and regulations of the latter Contracting Party including, in particular, though not exclusively:

(a) movable and immovable property or any property rights such as mortgages, liens, pledges, leases, usufruct and similar rights;

(b) shares, stocks, debentures or other form of participation in a company;

(c) titles or claims to money or rights to performance having an economic value;

(d) intellectual property rights, such as patents, copyrights, technical processes, trade

valmistusmenetelmät, tavaramerkit, teolliset mallioikeudet, toiminimet, tietotaito ja goodwill-arvo; ja

e) lakiin, hallinnolliseen toimenpiteeseen tai toimivaltaisen viranomaisen kanssa tehtyyn sopimukseen perustuvat toimiluvat, mukaan luettuna luvat etsiä, ottaa käyttöön, louhia tai hyödyntää luonnonvaroja.

Mikään varallisuuden sijoitus- tai jälleensijoitusmuodon muutos ei vaikuta varallisuuden luonteeseen sijoituksena.

2. "Tuotto" tarkoittaa sijoitusten tuottamia rahamääriä ja siihen sisältyy erityisesti, ei kuitenkaan yksinomaan voitto, osingot, korot, rojalit, omaisuuden luovutusvoitto tai sijoitukseen liittyvät luontoissuoritukset.

Tuottoa kohdellaan samalla tavalla kuin alkuperäistä sijoitusta.

3. "Sijoittaja" tarkoittaa:

a) luonnollista henkilöä, joka on jommankumman sopimuspuolen kansalainen sen lainsäädännön mukaisesti; tai

b) oikeushenkilöä, esimerkiksi yhtiötä, yhtiötä, toiminimeä, taloudellista yhdistystä, yleishyödyllistä laitosta tai muuta kokonaisuutta, joka on perustettu sopimuspuolen lainsäädännön ja määräysten mukaisesti ja jonka toimipaikka on kyseisen sopimuspuolen alueella.

4. "Alue" tarkoittaa:

a) Suomen tasavallan osalta maa-alueita, sisäisiä aluevesiä ja aluemerta, joihin nähden Suomen tasavallalla on täysivaltaiset oikeudet tai lainkäyttövalta sen kansallisen lainsäädännön ja kansainvälisen oikeuden mukaisesti;

b) Azerbaidžhanin tasavallan osalta Azerbaidžhanin tasavallan aluetta, mukaan luettuna se Kaspian meren sektori, johon nähden Azerbaidžhanin tasavallalla on täysivaltaiset oikeudet tai lainkäyttövalta sen kansallisen lainsäädännön ja kansainvälisen oikeuden mukaisesti.

2 artikla

Sijoitusten edistäminen ja suojaaminen

1. Kumpikin sopimuspuoli kannustaa luomaan alueelleen suotuisat olosuhteet toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille ja sallii sellaiset sijoitukset lainsäädäntönsä perustu-

marks, industrial designs, business names, know-how and goodwill; and

(e) concessions conferred by law, by administrative act or under a contract by a competent authority, including concessions to search for, develop, extract or exploit natural resources.

Any alteration of the form in which assets are invested or reinvested does not affect their character as investments.

2. The term "Returns" means the amounts yielded by investments and in particular, though not exclusively, shall include profits, dividends, interest, royalties, capital gains or any payments in kind related to an investment.

Returns shall enjoy the same treatment as the original investment.

3. The term "Investor" means:

(a) any natural person who is a national of either Contracting Party in accordance with its laws; or

(b) any legal person such as company, corporation, firm, business association, institution or other entity constituted in accordance with the laws and regulations of the Contracting Party and having its seat within the territory of that Contracting Party.

4. The term "Territory" means in respect to:

(a) Republic of Finland, the territory, internal waters and territorial sea over which the Republic of Finland exercises, in accordance with its national law and international law, sovereign rights or jurisdiction,

(b) the Republic of Azerbaijan, the territory of the Republic of Azerbaijan, including the respective Caspian Sea sector, over which the Republic of Azerbaijan exercises, in accordance with its national law and international law, sovereign rights or jurisdiction.

Article 2

Promotion and Protection of Investments

1. Each Contracting Party shall encourage and create favourable conditions in its territory for investments by investors of the other Contracting Party and in exercise of powers

van toimivallan puitteissa.

2. Kumpikin sopimuspuoli myöntää aina alueellaan oikeudenmukaisen kohtelun sekä täysimääräisen ja jatkuvan suojan ja turvan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille.

3. Kumpikaan sopimuspuoli ei haittaa kohtuuttomoin, mielivaltaisain tai syrjivin toimenpitein toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoitusten hoitoa, ylläpitoa, käyttöä, hyödyntämistä, hankkimista tai myymistä alueellaan.

4. Kumpikaan sopimuspuoli ei kohdistaa toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksiin pakottavia toimenpiteitä, jotka koskevat tarvikkeiden hankintaa, tuotantovälineitä, toimintaa, kuljetusta tai tuotteiden markkinointia, tai muita vastaavia määräyksiä, joilla on kohtuuttomia tai syrjiviä vaikutuksia.

5. Kumpikin sopimuspuoli suhtautuu lainsäädäntönsä puitteissa myönteisesti sen alueella olevia sijoituksia koskeviin tarpeellisiin lupahakemuksiin, mukaan hettuna luvat sijoittajan valitseman johtohenkilöstön, asiantuntijoiden ja teknisen henkilökunnan palkkaamiseen.

3 artikla

Avoimuusperiaate

Kumpikin sopimuspuoli varmistaa, että sen yleisesti sovellettavat lait, määräykset, menettelyt, hallinnolliset päätökset ja tuomioistuinten päätökset, sekä voimaan tulleet kansainväliset sopimukset, jotka voivat vaikuttaa sen alueella oleviin toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksiin, julkaistaan viipymättä tai pidetään muuten julkisesti saatavilla.

4 artikla

Sijoitusten kohtelu

1. Sijoituksille, joita sopimuspuolen sijoittajat tekevät toisen sopimuspuolen alueella, tai näiden tuotolle myönnetään yhtä edullinen kohtelu kuin isäntäsopimuspuoli myöntää omien sijoittajien tai kolmannen maan sijoittajien sijoituksille ja tuotolle, sen mukaakumpi niistä on

conferred by its laws shall admit such investments.

2. Each Contracting Party shall at all times accord in its territory to investments of investors of the other Contracting Party fair and equitable treatment and full and constant protection and security.

3. Each Contracting Party shall not impair by unreasonable, arbitrary or discriminatory measures the management, maintenance, use, enjoyment, acquisition or disposal of investments in its territory of investors of the other Contracting Party.

4. Each Contracting Party shall not impose mandatory measures on investments by investors of the other Contracting Party concerning purchase of materials, means of production, operation, transport, marketing of its products or similar orders having unreasonable or discriminatory effects.

5. Each Contracting Party shall, within the framework of its legislation, give a sympathetic consideration to applications for necessary permits in connection with the investments in its territory, including authorisations for engaging executives, managers, specialists and technical personnel of the investor's choice.

Article 3

Transparency

Each Contracting Party shall ensure that, its laws, regulations, procedures, administrative rulings and judicial decisions of general application, as well as international agreements after their entry into force, which may affect the investments of investors of the other Contracting Party in its territory, are promptly published, or otherwise made publicly available.

Article 4

Treatment of Investments

1. Investments made by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party, or returns related thereto, shall be accorded treatment which is not less

sijoittajalle edullisempi.

2. Sopimuspuoli myöntää toisen sopimuspuolen sijoittajille sijoitusten hoidon, ylläpidon, käytön, hyödyntämisen tai myynnin osalta yhtä edullisen kohtelun kuin se myöntää omille sijoittajilleen tai kolmannen maan sijoittajille, sen mukaan kumpi niistä on sijoittajalle edullisempi.

5 artikla

Poikkeukset

Tämän sopimuksen määräysten ei katsota velvoittavan sopimuspuolta ulottamaan toisen sopimuspuolen sijoittajiin kohtelua, etua tai erivapautta, joka perustuu:

- a) olemassaolevaan tai tulevaan vapaakaupa-alueeseen, tulliliittoon, yhteismarkkina-alueeseen tai alueelliseen työmarkkinasopimukseen, jonka osapuolena toinen sopimuspuolista on tai jonka osapuoleksi se voi tulla,
- b) täysin tai pääasiassa verotusta koskevaan kansainväliseen sopimukseen tai järjestelyyn tai kansalliseen verolainsäädäntöön, tai
- c) sijoittamista koskevaan monenväliseen yleissopimukseen tai sopimukseen, jonka sopimuspuolena toinen sopimuspuolista on tai jonka sopimuspuoleksi se voi tulla.

6 artikla

Pakkolunastus

1. Sopimuspuolen sijoittajien toisen sopimuspuolen alueella olevia sijoituksia ei pakkolunasteta tai kansallisteta eikä niihin kohdisteta muita toimenpiteitä, joilla on joko suoraan tai välillisesti pakkolunastusta tai kansallistamista vastaava vaikutus (jäljempänä "pakkolunastus"), ellei toimenpiteitä tehdä yleisen edun vuoksi, ketään syrjimättä, oikeudenmukaista menettelyä noudattaen ja maksamalla siitä välitön, riittävä ja tosiasiallinen korvaus.

2. Korvauksen määrä vastaa pakkolunastetun sijoituksen asianmukaista markkina-arvoa,

favourable than the host Contracting Party accords to the investments and returns made by its own investors or by investors of any third State, whichever is the most favourable to the investor.

2. Investors of one Contracting Party shall be accorded by the other Contracting Party, as regards the management, maintenance, use, enjoyment or disposal of their investments, treatment which is not less favourable than the latter Contracting Party accords its own investors or to investors of any third State, whichever is the most favourable to the investor.

Article 5

Exceptions

The provisions of this Agreement shall not be construed so as to oblige one Contracting Party to extend to the investors of the other Contracting Party the benefit of any treatment, preference or privilege by virtue of:

- (a) any existing or future free trade area, customs union, common market or regional labour market agreement to which one of the Contracting Parties is or may become a party,
- (b) any international agreement or arrangement relating wholly or mainly to taxation, or any domestic legislation relating to taxation, or
- (c) any multilateral convention or treaty relating to investments, of which one of the Contracting Parties is or may become a party.

Article 6

Expropriation

1. Investments by investors of a Contracting Party in the territory of the other Contracting Party shall not be expropriated, nationalised or subjected to any other measures having the effect, either directly or indirectly, equivalent to expropriation or nationalisation (hereinafter referred to as "expropriation") except for a public interest, on a non-discriminatory basis, under due process of law and against prompt, adequate and effective compensation.

joka sillä oli välittömästi ennen pakkolunastuksen suorittamista tai ennen kuin pakkolunastus tuli yleiseen tietoon, sen mukaan kumpi ajankohdista on aikaisempi.

3. Asianmukainen markkina-arvo lasketaan vapaasti vaihdettavassa valuutassa sen vaihtokurssin perusteella, joka kyseisellä valuutalla oli tämän artiklan 2 kappaleessa tarkoitettuna ajankohtana. Korvaukseen sisältyy myös kyseisen valuutan kaupallisen markkinakoron mukainen korko pakkolunastuspäivästä korvauksen maksupäivään saakka.

4. Sijoittajalla, jonka sijoituksia pakkolunastetaan, on oikeus saada tapauksensa nopeasti oikeusviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten käsiteltäväksi, sekä oikeus sijoitustensa arviointiin tässä artiklassa mainittujen periaatteiden mukaisesti.

7 artikla

Menetysten korvaaminen

1. Sopimuspuolen sijoittajille, joiden toisen sopimuspuolen alueella oleville sijoituksille aiheutuu menetyksiä sodan tai muun aseellisen selkkauksen, kansallisen hätätilan, kansannousun, kapinan tai mellakan vuoksi, myönnetään edunpalautuksen, hyvityksen, vahingonkorvauksen tai muun järjestelyn osalta yhtä edullinen kohtelu kuin kyseisen sopimuspuolen omille sijoittajilleen tai kolmansien maiden sijoittajille myöntämä kohtelu, sen mukaan kumpi niistä on sijoittajalle edullisempi. Tällaisten maksujen tulee olla tosiasiallisesti realisoitavissa, vapaasti vaihdettavissa ja välittömästi siirrettävissä.

2. Sen vaikuttamatta tämän artiklan 1 kappaleen soveltamiseen, sopimuspuolen sijoittajalle, joka kyseisessä kappaleessa tarkoitettua tilanteessa kärsii toisen sopimuspuolen alueella menetyksiä, jotka johtuvat:

- a) siitä, että viimeksi mainitun sopimuspuolen asevoimat tai viranomaiset ovat pakkoottaneet sen sijoituksen tai sijoituksen osan, tai
- b) siitä, että viimeksi mainitun sopimuspuolen asevoimat tai viranomaiset ovat tuhonneet sen sijoituksen tai sijoituksen osan, vaikka ti-

2. Such compensation shall amount to the fair market value of the expropriated investment at the time immediately before the expropriation was taken or became public knowledge, whichever is earlier.

3. Such fair market value shall be expressed in a freely convertible currency on the basis of the market rate of exchange existing for that currency at the moment referred to in paragraph 2 of this Article. Compensation shall also include interest at a commercial rate established on a market basis for the currency in question from the date of expropriation until the date of actual payment.

4. The investor whose investments are expropriated, shall have the right to prompt review by a judicial or other competent authority of the host Contracting Party of its case and of valuation of its investments in accordance with the principles set out in this Article.

Article 7

Compensation for Losses

1. Investors of one Contracting Party whose investments in the territory of the other Contracting Party suffer losses owing to war or other armed conflict, a state of national emergency, revolt, insurrection or riot in the territory of the latter Contracting Party, shall be accorded by the latter Contracting Party treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement no less favourable than that which the latter Contracting Party accords to its own investors or investors of any third State, whichever is the most favourable to the investor. Resulting payments shall be effectively realisable, freely convertible and immediately transferable.

2. Without prejudice to paragraph 1 of this Article, an investor of one Contracting Party who, in any of the situations referred to in that paragraph, suffers a loss in the territory of the other Contracting Party resulting from:

- (a) requisitioning of its investment or a part thereof by the latter's armed forces or authorities, or

lanne ei olisi edellyttänyt sitä, myönnetään välitön, riittävä ja tosiasiallinen edunpalautus tai korvaus.

8 artikla

Vapaat siirrot

1. Kukin sopimuspuoli takaa toisen sopimuspuolen sijoittajille oikeuden siirtää sijoituksiinsa liittyviä maksuja vapaasti alueelleen ja alueeltaan. Tällaisiin maksuihin sisältyvät erityisesti, ei kuitenkaan yksinomaan:

- a) peruspääoma sekä sijoituksen ylläpitämiseen, kehittämiseen tai kasvattamiseen tarkoitettut lisäsummat;
- b) tuotto;
- c) kokonaan tai osittain tapahtuvasta sijoituksen myynnistä tai luovuttamisesta saadut tulot;
- d) sijoituksen hoitamisesta aiheutuvien kulujen maksamisen vaaditut rahasummat kuten rojaltit ja lisenssimaksut tai muut vastaavat kulut;
- e) tämän sopimuksen 6 ja 7 artiklan mukaisesti maksettavat korvaukset;
- f) johdon palkkiot;
- g) riitojen ratkaisusta johtuvat maksut;

h) sopimukseen liittyvät maksut, mukaan luetuna lainajärjestelyt;

i) ulkomailta palkatun ja sijoituksen yhteydessä työskentelevän henkilökunnan nettoansiotulot sekä muut palkkiot.

2. Tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitettujen siirrot tehdään rajoituksetta tai viipymättä vapaasti vaihdettavassa valuutassa ja siirtopäivänä vallitsevan, siirrettävän valuutan siirtopäivänä vallitsevan markkinakurssin mukaisesti. Jos markkinakurssia ei ole käytettävissä, sovellettava vaihtokurssi on viimeisin vaihtokurssi, jota on käytetty valuuttojen muuttamiseksi erityisnosto-oikeuksiksi.

3. Sen estämättä mitä tämän artiklan 1 ja 2 kappaleessa määrätään, sopimuspuoli voi viivästyttää siirtoa sellaisin toimenpitein, jotka ovat oikeudenmukaisia, eivät syrji ketään ja suoritetaan vilpittömässä mielessä, ja jotka varmistavat sen, että sijoittajat noudattavat isäntäsopimuspuolen lakeja ja määräyksiä, joi-

(b) destruction of its investment or a part thereof by the latter's armed forces or authorities, which was not required by the necessity of situation,

shall be accorded prompt, adequate and effective restitution or compensation.

Article 8

Free Transfer

1. Each Contracting Party shall ensure to investors of the other Contracting Party the free transfer, into and out of its territory, of payments in connection with an investment. Such payments shall include in particular, though not exclusively:

- (a) the principal and additional amounts to maintain, develop or increase the investment;
- (b) returns;
- (c) proceeds obtained from the total or partial sale or disposal of an investment;

(d) the amounts required for payment of expenses which arise from the operation of the investment, such as payment of royalties and licence fees or other similar expenses;

(e) compensation payable pursuant to Articles 6 and 7;

(f) payments in respect of management fees;

(g) payments arising out of the settlement of a dispute;

(h) payments in connection with contracts, including loan agreements;

(i) net earnings and other remuneration of personnel engaged from abroad working in connection with an investment.

2. Transfers referred to in paragraph 1 of this Article shall be made without any restriction or delay, in a freely convertible currency and at the prevailing market rate of exchange applicable on the date of transfer in the currency to be transferred. If a market rate is unavailable the applicable rate of exchange shall be the most recent rate of exchange for conversion of currencies into Special Drawing Rights.

3. Notwithstanding paragraphs 1 and 2 of this Article, a Contracting Party may delay a transfer through the equitable, non-

ka liittyvät verojen ja maksujen maksamiseen, edellyttäen kuitenkin, että nämä toimenpiteet ja niiden suorittaminen eivät kohtuuttomasti haittaa tämän sopimuksen varmistamaa vapaata ja välitöntä siirtoa.

9 artikla

Sijaantulo

Jos sopimuspuoli tai sen edustajaksi määrätty taho (takaaja) suorittaa maksun sellaisen takuun perusteella, jonka se on myöntänyt toisen sopimuspuolen alueella olevan sijoituksen muiden kuin kaupallisten riskien osalta, isäntä-sopimuspuoli tunnustaa tällaisesta sijoituksesta johtuvien oikeuksien ja vaateiden siirtämisen takaajalle ja tunnustaa takaajan oikeuden käyttää näitä oikeuksia ja panna tällaiset vaatteet täytäntöön samassa määrin kuin alkupe-
räinen sijoittaja.

10 artikla

Neuvottelut

Sopimuspuolet suostuvat neuvottelemaan pikaisesti, jommankumman sopimuspuolen pyynnöstä, ratkaistakseen tähän sopimukseen liittyvän riidan tai käsitelläkseen asioita, jotka liittyvät tämän sopimuksen täytäntöönpanoon tai soveltamiseen tai tarkastellakseen muita kysymyksiä, joita tästä sopimuksesta voi johtua. Tällaiset neuvottelut käydään sopimuspuolten toimivaltaisten viranomaisten välillä sellaisessa paikassa ja sellaisena ajankohtana, joista sopimuspuolet ovat sopineet diplomaattiteitse.

11 artikla

Sijoittajan ja sopimuspuolen väliset riidat

1. Sopimuspuolen sijoittajan ja toisen sopimuspuolen väliset riidat, jotka koskevat viimeksi mainitun sopimuspuolen alueella olevia sijoituksia, ratkaistaan mahdollisuuksien mukaan sovinnollisesti.

2. Jos riitaa ei voida ratkaista sovinnollisesti

discriminatory and good faith application of measures ensuring investors' compliance with the host Contracting Party's laws and regulations relating to the payment of taxes and dues, provided that such measures and their application shall not unreasonably impair the free and undelayed transfer ensured by this Agreement.

Article 9

Subrogation

Where a Contracting Party or its designated agency (guarantor) makes a payment under a guarantee it has accorded in respect of non-commercial risks of an investment in the territory if the other Contracting Party, the host Contracting Party shall recognise the assignment to the guarantor of all the rights and claims resulting from such an investment, and shall recognise that the guarantor is entitled to exercise such rights and enforce such claims to the same extent as the original investor.

Article 10

Consultations

The Contracting Parties agree to consult promptly, on the request of either, to resolve any dispute in connection with this Agreement, or to review any matter relating to the implementation or application of this Agreement or to study any other issue that may arise from this Agreement. Such consultations shall be held between the competent authorities of the Contracting Parties at a place and at a time agreed upon by the Contracting Parties through diplomatic channels.

Article 11

Disputes between an Investor and a Contracting Party

1. Any dispute between an investor of one Contracting Party and the other Contracting

kolmen kuukauden kuluessa riidan sovinnollista ratkaisua koskevasta pyynnöstä, asianomainen sijoittaja voi saattaa riidan kansainväliseen välimiesmenettelyyn. Sijoittaja voi valintansa mukaan saattaa tapauksen ratkaistavaksi:

a) sen sopimuspuolen toimivaltaiseen tuomioistuimeen, jonka alueella sijoitus on tehty, tai

b) sijoituksia koskevien riitaisuuksien kansainväliselle ratkaisukeskukselle (ICSID), joka on perustettu 18 päivänä maaliskuuta 1965 Washingtonissa allekirjoitettavaksi avatun, valtioiden ja toisten valtioiden kansalaisten välisten sijoituksia koskevien riitaisuuksien ratkaisemista koskevan yleissopimuksen mukaisesti, jos keskus on käytettävissä, tai

c) keskukselle sen ylimääräisten järjestelyjen mukaisesti, jos ainoastaan toinen sopimuspuoli on allekirjoittanut tämän artiklan b kohdassa mainitun yleis sopimuksen, tai

d) tilapäiselle välimiesoikeudelle, joka perustetaan Yhdistyneiden Kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden komitean (UNCITRAL) välimiesmenettelysääntöjen mukaisesti, elleivät riidan osapuolet toisin sovi.

Sopimuspuolet antavat peruuttamattoman suostumuksensa sille, että kaikki sijoituksiin liittyvät riidat saatetaan yllämainitun tuomioistuimen ratkaistavaksi tai vaihtoehtoiseen välimiesmenettelyyn.

3. Sijoittajalla, joka on jo saattanut riidan sopimuspuolen toimivaltaisen tuomioistuimen ratkaistavaksi, ei enää ole oikeutta saattaa sitä jonkin tämän artiklan 2 kappaleessa mainitun välimiesoikeuden ratkaistavaksi.

4. Kumpikaan sopimuspuolista, joka on riidan osapuolena, ei voi esittää vastalauseita missään välimiesmenettelyyn tai välimiestuomion täytäntöönpanon vaiheessa sillä perusteella, että sijoittaja, joka on riidan toisena osapuolena, on saanut vakuutuksen perusteella hyvityksen, joka kattaa sen menetykset osittain tai kokonaan.

5. Välimiespäätös on lopullinen ja sitoo riidan osapuolia, ja se pannaan täytäntöön kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

12 artikla

Party concerning an investment in the territory of the latter Contracting Party shall, if possible, be settled amicably.

2. If the dispute cannot be settled amicably within three months from the date of request for amicable settlement, the investor concerned may submit the dispute to international arbitration. The investor has the choice of submitting the case either to:

(a) the competent courts of the Contracting Party in whose territory the investment is made;

(b) The International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID), established pursuant to the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States, opened for signature at Washington on 18 March 1965 (hereinafter referred to as the "Centre"), if the Centre is available, or

(c) The Additional Facility of the Centre, if only one of the Contracting Parties is a signatory to the Convention set out in subparagraph (b) of this Article, or

(d) an ad hoc arbitration tribunal, which unless otherwise agreed upon by the parties to the dispute, is to be established under the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL).

The Contracting Parties give their irrevocable consent in respect of the fact, that all disputes relating to investments are submitted to the above mentioned court, tribunal or alternative arbitration procedures.

3. An investor who has already submitted the dispute to the competent courts of the Contracting Party shall no more have recourse to one of the arbitral tribunals mentioned in paragraph 2 of this Article.

4. Neither of the Contracting Parties, which is a party to a dispute, can raise an objection, at any phase of the arbitration procedure or of the execution of an arbitral award, on account of the fact that the investor, which is the opposing party of the dispute, had received an indemnification covering a part or the whole of its losses by virtue of an insurance.

5. Such award shall be final and binding for the parties to the dispute and shall be ex-

Sopimuspuolten väliset riidat

1. Sopimuspuolten väliset riidat, jotka koskevat tämän sopimuksen tulkintaa ja soveltamista, ratkaistaan mahdollisuuksien mukaan diplomaattiteitse.

2. Jos riitaa ei voida ratkaista tällä tavoin kuuden (6) kuukauden kuluessa siitä päivästä lukien, jona jompikumpi sopimuspuoli on pyytänyt neuvotteluja, se saatetaan jommankumman sopimuspuolen pyynnöstä välimiesoikeuden ratkaistavaksi.

3. Tällainen välimiesoikeus perustetaan kutakin yksittäistapausta varten seuraavalla tavalla. Kahden (2) kuukauden kuluessa välimiesmenettelyä koskevan pyynnön vastaanottamisesta, kumpikin sopimuspuoli nimittää yhden välimiesoikeuden jäsenen. Nämä kaksi jäsentä valitsevat kolmannen valtion kansalaisen, joka molempien sopimuspuolten hyväksynnästä nimitetään välimiesoikeuden puheenjohtajaksi. Puheenjohtaja nimitetään neljän (4) kuukauden kuluessa kahden muun jäsenen nimittämispäivästä.

4. Jos tarvittavia nimityksiä ei ole tehty tämän artiklan 3 kappaleessa mainittujen ajanjaksojen kuluessa, kumpi tahansa sopimuspuoli voi muun sopimuksen puuttuessa pyytää Kansainvälisen tuomioistuimen puheenjohtajaa tekemään tarvittavat nimitykset. Jos Kansainvälisen tuomioistuimen puheenjohtaja on jommankumman sopimuspuolen kansalainen tai on muutoin estynyt hoitamaan kyseistä tehtävää, virkaiältään seuraavaksi vanhinta Kansainvälisen oikeuden jäsentä, joka ei ole kummankaan sopimuspuolen kansalainen tai joka ei muutoin ole estynyt hoitamaan kyseistä tehtävää, pyydetään tekemään tarvittavat nimitykset.

5. Välimiesoikeus tekee päätöksensä äänen enemmistöllä. Välimiesoikeuden päätökset ovat lopullisia ja sitovat molempia sopimuspuolia. Kumpikin sopimuspuoli vastaa nimittämässä jäsenen kustannuksista ja edustuksensa aiheuttamista kustannuksista välimiesmenettelyn aikana. Molemmat sopimuspuolet vastaavat yhtä suurin osuuksin puheenjohtajan kustannuksista sekä muista yhteisistä kustannuksista. Kaikilta muilta osin välimiesoikeus päättää omista menettelysäännöistään.

cuted according to national law.

Article 12

Disputes between the Contracting Parties

1. Disputes between the Contracting Parties concerning the interpretation and application of this Agreement shall, as far as possible, be settled through diplomatic channels.

2. If the dispute cannot thus be settled within six (6) months, following the date on which such negotiations were requested by either Contracting Party, it shall at the request of either Contracting Party be submitted to an Arbitral Tribunal.

3. Such an Arbitral Tribunal shall be constituted for each individual case in the following way. Within two (2) months of the receipt of the request for arbitration, each Contracting Party shall appoint one member of the Tribunal. Those two members shall then select a national of a third State who on approval by the two Contracting Parties shall be appointed Chairman of the Tribunal. The Chairman shall be appointed within four (4) months from the date of appointment of the other two members.

4. If within the periods specified in paragraph 3 of this Article the necessary appointments have not been made, either Contracting Party may, in the absence of any other agreement, invite the President of the International Court of Justice to make any necessary appointments. If the President is a national of either Contracting Party or is otherwise prevented from discharging the said function, the Member of the International Court of Justice next in seniority who is not a national of either Contracting Party or is not otherwise prevented from discharging the said function, shall be invited to make the necessary appointments.

5. The Arbitral Tribunal shall reach its decision by a majority of votes. The decisions of the Tribunal shall be final and binding on both Contracting Parties. Each Contracting Party shall bear the costs of the member appointed by that Contracting Party and of its representation at the arbitral proceedings. Both Contracting Parties shall assume an equal share

13 artikla

Muiden sääntöjen soveltaminen

Jos jommankumman sopimuspuolen lainsäädännön määräykset tai tämän sopimuksen I-säksi sopimuspuolten välillä olemassaolevat tai myöhemmin vahvistettavat kansainvälisen oikeuden mukaiset velvoitteet sisältävät joko yleisiä tai erityisiä määräyksiä, joiden mukaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille voidaan myöntää edullisempi kohtelu kuin tämän sopimuksen mukainen kohtelu, sellaiset määräykset ovat ensisijaisia tämän sopimuksen määräyksiin nähden siinä määrin kuin ne ovat sijoittajalle edullisempia.

14 artikla

Sopimuksen soveltaminen

Tätä sopimusta sovelletaan sijoituksiin, jotka ovat olemassa tämän sopimuksen tullessa voimaan sekä sellaisiin sijoituksiin, jotka on tehty tai hankittu sen jälkeen, mutta sitä ei sovelleta sijoituksia koskeviin riitoihin, jotka ovat syntyneet ennen sopimuksen voimaantuloa.

15 artikla

Voimaantulo, voimassaoloaika ja voimassaolon päättyminen

1. Sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen, kun niiden edellyttämät maan sisäiset menettelyt tämän sopimuksen voimaantulolle on täytetty. Sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä siitä päivästä lukien, jona jälkimmäinen ilmoitus on vastaanotettu.

2. Tämä sopimus on voimassa kymmenen (10) vuoden ajan, minkä jälkeen se on edelleen voimassa samoin ehdoin, kunnes jompikumpi sopimuspuoli ilmoittaa toiselle sopimuspuolelle kirjallisesti aikomuksestaan päättää sopimuksen voimassaolo kahdentoista (12) kuukauden kuluttua.

3. Sellaisien sijoitusten osalta, jotka on tehty ennen tämän sopimuksen voimassaolon päättymistä, I-14 artiklan määräykset ovat edelleen voimassa seuraavan viidentoista (15)

of the cost of the Chairman, as well as other common costs. In all other respects, the Arbitral Tribunal shall determine its own rules of procedure.

Article 13

Application of other Rules

If the provisions of law of either Contracting Party or obligations under international law existing at present or established hereafter between the Contracting Parties in addition to this Agreement contain a regulation, whether general or specific, entitling investments made by investors of the other Contracting Party to a treatment more favourable than is provided for by this Agreement, such provisions shall, to the extent that they are more favourable to the investor, prevail over this Agreement.

Article 14

Application of the Agreement

This Agreement shall apply to investments existing at the time of entry into force of this Agreement as well as to those established or acquired thereafter, but shall not apply to disputes concerning an investment, which arose before its entry into force.

Article 15

Entry into Force, Duration and Termination

1. The Contracting Parties shall notify each other when the internal procedures necessary for the entry into force of this Agreement have been fulfilled. The Agreement shall enter into force on the thirtieth day following the date of receipt of the last notification.

2. This Agreement shall remain in force for a period of ten (10) years and shall thereafter remain in force on the same terms until either Contracting Party notifies the other in writing of its intention to terminate the Agreement in twelve (12) months.

vuoden ajan tämän sopimuksen voimassaolon päättymispäivästä.

TÄMÄN VAKUUDEKSI allekirjoittaneet edustajat, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty Bakussa 26 päivänä helmikuuta 2003 kahtena kappaleena suomen, azerin ja englannin kielellä, kaikkien tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset. Tulkintojen poiketessa toisistaan on englanninkielinen teksti ratkaiseva.

Suomen tasavallan hallituksen puolesta

Azerbaidzhanin tasavallan
hallituksen puolesta

3. In respect of investment made prior to the date of termination of this Agreement the provisions of Articles 1 to 14 shall remain in force for a further period of fifteen (15) years from the date of termination of this Agreement.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned representatives, duly authorised thereto, have signed the present Agreement.

Done at Baku on the 26th of February 2003 in two originals in the Finnish, Azerbaijani and English languages, all texts being equally authentic. In case of any divergence of interpretation, the English text shall prevail.

For the Government of the Republic Finland

For the Government of the Republic of Azerbaijan